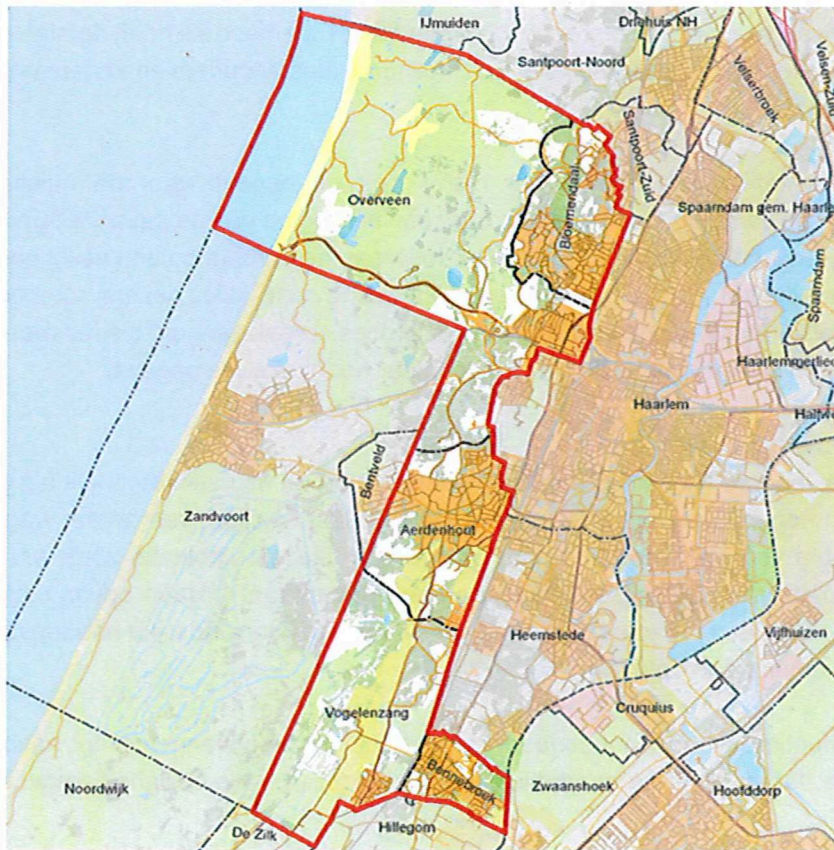

PROCESPLAN

HUISVESTING EN OPVANG ASIELZOEKERS, STATUSHOUDERS EN ONTHEEMDEN

Januari 2023

1. INLEIDING

Door onrust, oorlog en vervolging in de wereld verlaten mensen noodgedwongen hun eigen vertrouwde omgeving en gaan op zoek naar veiligheid. Ze vluchten om te overleven en zijn vaak maanden onderweg, lopend of varend met gammele boten in de hoop op een omgeving met veiligere omstandigheden. Vluchtelingen komen gebroken en ontheemd aan met schrijnende en hartverscheurende verhalen. Zo ook in Nederland.

De afgelopen tijd is de instroom van vluchtelingen in Nederland toegenomen, mede door de oorlog in Oekraïne. Dat vergroot de druk op de Nederlandse samenleving en de hoge instroom is overal voelbaar. Hulporganisaties en partners in het bieden van een veilig onderkomen roepen om meer hulp op het gebied van ruimte, mankracht en flexibiliteit in opvangmogelijkheden, omdat zij anders niet iedereen kunnen huisvesten. Een voorbeeld hiervan is dat zonder verdergaande maatregelen het COA de komende tijd niet meer genoeg plek heeft voor asielzoekers. De landelijke overheid probeert op verschillende manieren in overleg met provincies en gemeenten die hulp te bieden.

Het is niet de eerste keer dat het kabinet de noodklok luidt over de capaciteitsproblemen in de opvang voor asielzoekers, vluchtelingen of statushouders. De afgelopen periode werd al veelvuldig om hulp gevraagd. Door de enorme inzet van gemeenten en provincies zijn extra opvangplekken gerealiseerd, maar daarvan waren veel locaties tijdelijk of zitten inmiddels ook weer vol.

De gemeente Bloemendaal wil in deze moeilijke tijden voor vluchtelingen en asielzoekers niet aan de kant staan en haar verantwoordelijkheid blijvend nemen in het bieden van een veilig onderkomen. Mensen die vluchten voor oorlog en geweld hebben recht op bescherming in Nederland. Ook wij willen een hand toereiken aan hulporganisaties en de landelijke overheid om samen deze nationale opgave en internationale crisis op te lossen. Samen met de gemeenteraad wil het college van B&W een rol kunnen spelen in de opvang voor alle doelgroepen in Nederland. Bloemendaal heeft de afgelopen eeuw tenslotte altijd opvang verleend aan onderduikers, vluchtelingen, statushouders en andere ontheemden. Dat gaan wij samen weer doen.

Met het oog op de samenhang betrekken we hierbij ook de opgave voor de huisvesting van statushouders en de vraag van de staatssecretaris naar een verhoging van de capaciteit gemeentelijke opvangplekken voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne. Iedereen heeft recht op een veilig onderkomen. We willen het proces, gericht op de opvang en huisvesting van asielzoekers, ontheemden en statushouders, integraal vormgeven en betrokkenen in dit proces de gelegenheid bieden mee te denken en indien nodig mee te beslissen in deze ingewikkelde, maar noodzakelijke opgave.

1.1 Aanleiding: opvangcrisis

Zoals aangegeven is al langere tijd sprake van een grote druk op de migratieketen. Dit als gevolg van de combinatie van een hogere instroom asielzoekers, lange behandelzeiten van de aanvragen en een achterblijvende uitstroom van statushouders naar gemeenten. Deze combinatie zorgt ervoor dat de reguliere opvangcapaciteit van de asielzoekerscentra van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) in het voorjaar 2022 niet meer toereikend was. Ook de beschikbare tijdelijke noodopvanglocaties van het COA zorgen niet voor een oplossing¹.

In juni 2022 was de situatie dusdanig onhoudbaar dat het kabinet de opvangcrisis tot nationale crisis uitriep. Dit leidde ertoe dat als tijdelijke noodoplossing, met inzet van alle veiligheidsregio's, snel kon

¹ Het COA beschikt in totaal over circa 170 opvanglocaties (verdeeld over circa 150 gemeenten). Alle locaties van het COA staan op www.coa.nl.

worden beschikt over crisisnoodopvang (CNO). De verblijfsduur in een CNO is echter kort en varieert formeel van 72 uur tot 7 dagen. Gezien het tekort aan opvangplekken is in de praktijk de verblijfsduur langer.

In augustus 2022 zijn door het Rijk, de provincies, gemeenten en veiligheidsregio's nadere afspraken gemaakt om uit de opvangcrisis te komen én te blijven². Dit heeft geleid tot een brede aanpak van instroom, doorstroom en uitstroom. De genomen maatregelen zijn er op gericht zo snel mogelijk meer ruimte in de opvangcentra te realiseren. Die maatregelen hebben gevolgen voor het aantal mensen dat in Nederland aankomt (de zogenoemde nareizigers), de snelheid waarmee asielzoekers de asielprocedure bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) doorlopen en de huisvesting van statushouders.

1.2 Wettelijke taak gemeenten

Nu staan we op het punt dat op korte termijn de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* naar verwachting in werking treedt. Hiermee krijgen gemeenten een wettelijke taak om voldoende opvangcapaciteit voor asielzoekers beschikbaar te stellen. Daarmee kan de inzet van noodopvang en crisisopvang voor asielzoekers worden voorkomen. De *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* is in november 2022 in procedure gegaan en beoogt rust en stabiliteit in het opvangstelsel.

Wat verandert deze wet?

Nederland is op basis van internationale en Europeesrechtelijke verplichtingen verantwoordelijk voor het opvangen van asielzoekers. Het COA voert dit in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid uit. Op dit moment is er geen wettelijke verplichting voor gemeenten om de opvang van asielzoekers door het COA in gemeenten mogelijk te maken. Dit gebeurt uitsluitend op vrijwillige basis. Het wetsvoorstel maakt een einde aan deze situatie door gemeenten ook een **wettelijke taak** te geven bij de opvang van asielzoekers. Ook wil het kabinet met dit wetsvoorstel een evenwichtigere spreiding van asielzoekers over gemeenten. Daarom staat de wet ook bekend onder de naam "Spreidingswet".

Wat betekent dit concreet?

Volgens de in het wetsvoorstel opgenomen systematiek wordt in een 2-jaarlijkse cyclus, startend in 2023, een verdeling vastgesteld van de vereiste asielopvangplaatsen over de provincies. Binnen de provinciale opgave wordt vervolgens door het Rijk een rekenkundige verdeling per gemeente gemaakt. Deze verdeling is, anders dan de verdeling over provincies, niet bindend maar indicatief.

Op dit moment is het beeld van de opgave voor de provincie Noord-Holland in 2023, volgens landelijke verdeelsleutel op basis van inwonertal, het realiseren van 11.000 duurzame opvangplekken. De indicatieve verdeling over de gemeenten betekent voor de gemeenten van de Veiligheidsregio Kennemerland³ gezamenlijk de realisatie van 2.108 opvangplekken.

Samenwerking en afstemming op regionaal niveau

Gemeenten stellen nu per regio een transitieplan op dat erop is gericht voldoende langdurige opvangcapaciteit te realiseren. In de Regionale Taskforce Kennemerland is de voorbereiding daarvoor ter hand genomen. Uiterlijk **1 april 2023** wordt een Regionaal Transitieplan aan de Provincie Noord-Holland aangeboden waarin staat hoe de gemeenten binnen de Veiligheidsregio Kennemerland uitvoering wil geven aan de wettelijk taak.

² Kamerstukken II 2021/22, 2022Z15825 (Kamerbrief).

³ Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen, Zandvoort

Wat gebeurt er als gemeenten niet aan hun taak voldoen? Dan kan sprake zijn van taakverwaarlozing. In dat geval kan de Minister van Justitie en Veiligheid in de plaats treden van de gemeente en locaties aanwijzen die beschikbaar gesteld moeten worden. De gemeente Bloemendaal en de andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio Kennemerland willen het niet zover laten komen en hebben afgesproken de opdracht in gezamenlijkheid op te pakken. De gemeenten inventariseren potentiële accommodaties en locaties. Deze worden beoordeeld aan de hand van een aantal nog op te stellen selectiecriteria met eisen en wensen die het COA aan locaties stelt. Uiteindelijk leidt dit in april 2023 tot een voorstel voor de spreiding van duurzame opvanglocaties in onze regio. Met duurzaam wordt in dit verband bedoeld dat de opvangplekken voor vijf jaar of langer beschikbaar zijn.

Besluitvormingsproces

Het Regionaal Transitieplan Kennemerland wordt april 2023 aan de respectievelijke gemeenteraden ter besluitvorming voorgelegd en als concept aan de Provincie aangeboden. Voorafgaand hieraan is de griffies verzocht om een regionale raadsbijeenkomst te organiseren in februari 2023, gericht op informatie over het proces. Ons streven is om de raad dan, zover dat mogelijk is, te informeren.

1.3 Huisvesting statushouders: extra opgave voor gemeenten

De Minister van Veiligheid en Justitie bepaalt elk half jaar het totaal aantal statushouders dat gemeenten op grond van de Huisvestingswet moeten huisvesten. Dit is de zogeheten taakstelling. De minister heeft geconstateerd dat de taakstelling voor het tweede halfjaar 2022 te laag is geraamd: er zijn meer asielaanvragen ingewilligd dan verwacht. En het aantal nareizigers bleek hoger dan was ingeschat. De raming is voor heel 2023 naar boven bijgesteld.

Wat betekent dit voor Bloemendaal?

Voor de gemeente Bloemendaal is de taakstelling voor 2023 naar verwachting: het huisvesten van circa **60 statushouders**. Ter vergelijking: over 2022 was de taakstelling voor Bloemendaal het huisvesten van 32 statushouders.

1.4 Nadere opdracht gemeentelijke opvang Oekraïners

Naast de beoogde wettelijke taak om opvangplekken voor asielzoekers beschikbaar te stellen én de extra opgave op het gebied van de huisvesting van statushouders is sprake van een extra opgave bij de gemeentelijke opvang van ontheemde Oekraïners. Uit onderzoek van Instituut Clingendael blijkt dat de toestroom van ontheemden uit de Oekraïne naar verwachting doorzet en dat terugkeer voorlopig minimaal is. Dit leidt ertoe dat het aantal vereiste plekken in de gemeentelijke opvang door het rijk is bijgesteld. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft op 16 december jl. gemeenten verzocht om de capaciteit in de eerste helft van 2023 gefaseerd op te schalen van (landelijk) 75.000 naar **90.000 gemeentelijk opvangplekken** (lees: bedden). Hierbij wordt vastgehouden aan de eerder vastgestelde verdeelsleutel over gemeenten.

Wat betekent dit voor Bloemendaal?

Uitgaande van de verdeelsleutel is sprake van een opdracht om de huidige opvang op te schalen van 128 naar **154 gemeentelijke opvangplekken** (bedden).

1.5 Hoe organiseren we het proces lokaal?

Bovenstaande opgaven leiden tot een behoefte aan de inzet van accommodaties en locaties. Hierbij staan we een samenhangende aanpak voor en een integrale afweging tussen de huisvesting en opvang van de verschillende doelgroepen. Waarbij we ons realiseren dat snelheid in het proces vereist is. Zowel in de keuzes die gemaakt moeten worden als in de daarop volgende uitvoering.

Voor dit proces is ambtelijke inzet en kennis vereist op diverse vlakken: ruimtelijk beleid en vastgoed, veiligheid en leefbaarheid, welzijn en gezondheid, onderwijs en sociale zaken, juridische zaken, communicatie en participatie en financiën. We bundelen deze kennis en expertise in een lokale projectgroep die de werkzaamheden voor de samenhangende opdracht oppakt en het college informeert en adviseert. We zorgen daarbij - gelet op de korte termijn - voor wekelijks informeren, adviseren en raadplegen van de betrokken collegeleden. En uiteraard zorgen we voor een goede afstemming met de regiogemeenten.

Vanuit de bestuurlijke rol- en taakverdeling vindt besluitvorming plaats door respectievelijk het college en/of de gemeenteraad. Daarnaast wordt zorggedragen voor maandelijkse informatie via een memo aan de Commissie Samenleving.

1.6 Leeswijzer

In paragraaf 2 bieden we achtergrondinformatie. We gaan onder andere in op de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*. We schetsen per doelgroep de opdracht voor Bloemendaal. Vervolgens gaan we in paragraaf 3 in op het proces om te komen tot de concrete uitwerking van de opdrachten. We geven daarbij de stappen aan die we willen zetten. Daarbij hechten we groot belang aan transparante communicatie en participatie binnen de daarvoor gestelde kaders. We sluiten in paragraaf 4 af met een schematisch weergegeven planning van de werkzaamheden.

In de bijlage vindt u het visueel vormgegeven proces van opvang van asielzoekers.

Kanttekening

Als kanttekening merken we op dat het wetsvoorstel nog in procedure is. Dit kan tot gevolg hebben dat het proces (op onderdelen) aanpassing nodig heeft. Het spreekt voor zich dat u daarover direct wordt geïnformeerd.

PARAGRAAF 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

2.1 Voorstel Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Het wetsvoorstel beoogt verandering te brengen in de huidige situatie waarin het COA afhankelijk is van de vrijwillige medewerking van gemeenten bij de opvang voor asielzoekers. Ongeveer 150 gemeenten nemen nu op vrijwillige basis de opvang voor hun rekening. Zo'n 200 gemeenten doen dat niet.

Uitgangspunten van het wetsvoorstel

De volgende uitgangspunten zijn leidend:

- Solidariteit tussen gemeenten;
- Een eerlijke en evenwichtige spreiding over het land;
- Zoveel mogelijk vrijwillig ter beschikking stellen van opvangplaatsen;
- Het voorkomen van crisishulpverlening.

Wat houdt het wetsvoorstel precies in?

In het wetsvoorstel is een **2-jaarlijkse verdeelcyclus** opgenomen in drie stappen:

- **Benodigd aantal plaatsen**
In **februari** van het betreffende jaar stelt het kabinet een raming op voor de benodigde plekken voor de komende twee jaar. De minister brengt vervolgens de bestaande duurzame, reguliere plekken van het COA in kaart en doet een uitvraag aan gemeenten om vrijwillig duurzame plekken aan te bieden. Met als beloning 2.500 euro per plek per 2-jaarlijkse verdeelcyclus. Met als doel de vaste voorraad van het COA structureel op te bouwen, het benodigde aantal per wet te verdelen opvangplaatsen te laten dalen en een dekkend opvanglandschap te realiseren.
- **De te verdelen opvangplaatsen**
Als er onvoldoende opvangplaatsen beschikbaar zijn, dan krijgen gemeenten de taak om de aanvullende benodigde capaciteit te leveren. Op basis van de in totaal te verdelen opgave wordt door de minister een verdeling van de vereiste opvangplekken per provincie bekendgemaakt. Met daarbij een indicatie van het rekenkundige aantal te realiseren opvangplaatsen per gemeente. Daarbij wordt ook gekeken naar de verdeling van specifieke opvangplaatsen, bijvoorbeeld voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers). Of voor bijvoorbeeld asielzoekers met een handicap of ziekte.
Op basis van de provinciale verdeling en de indicatieve verdeling per gemeente starten de gesprekken aan de Provinciale Regietafels, onder voorzitterschap van de Commissarissen van de Koning. **Vóór 1 juli** van het betreffende kalenderjaar brengt elke provincie verslag uit aan de minister over de invulling van de verdeeltaak.
- **Verdeelbesluit**
De minister neemt vervolgens **vóór 1 september** een verdeelbesluit. Als de verdeling per provincie sluitend en evenwichtig is, dan neemt hij deze over. Waar dat niet lukt, stelt hij het verdeelbesluit zelf op. Dat betekent dat hij gemeenten aanwijst waar opvangplekken - in principe binnen 6 maanden - gerealiseerd moeten worden.

Vooruitkijkend

Alle opvangplaatsen die op een duurzame wijze worden gerealiseerd, maken vervolgens onderdeel uit van de vaste voorraad van het COA. Bij de volgende tranche zijn dan meer duurzame opvangplekken beschikbaar. Deze kunnen op de totaal te verdelen opvangplaatsen in mindering worden gebracht. Bij iedere tranche bouwt de vaste voorraad naar verwachting op. Hierdoor komen steeds meer

opvangplaatsen voort uit een duurzame vaste voorraad en betekent dat naar verwachting minder opvangplaatsen via een verdeling bij wet.

Verdeling opdracht gemeenten

Het wetsvoorstel zorgt voor een betere verdeling over Nederland, al betekent dat niet dat alle gemeenten tegelijkertijd opvang bieden. Gemeenten kunnen elkaar helpen en met de provincie afspraken maken over wie wat doet. Dat sluit beter aan bij de lokale praktijk. De ene gemeente richt zich bijvoorbeeld op de opvang voor asielzoekers, terwijl een buurgemeente juist meer doet op een ander terrein, zoals de huisvesting van statushouders of de opvang van Oekraïners.

Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing

Het toezicht op de gemeenten - en de mogelijkheid van indeplaatsstelling - ligt in de Gemeentewet primair bij de provincies. In uitzonderingsgevallen, die opgenomen moeten zijn in de bijlage van artikel 124b Gemeentewet, ligt het toezicht op de gemeenten en de indeplaatsstelling echter bij de minister met het betreffende beleidsterrein. Dat is bij deze wet het geval: bij verwaarlozing kan de Minister van Justitie & Veiligheid in plaats van de gemeente optreden. Daarmee is de regie op het aanwijzen van een locatie en het beheersen van kosten uit handen van de gemeente.

Wie heeft het beheer van de locaties?

Het COA neemt conform haar wettelijke taak⁴ het beheer van de opvanglocaties op zich, inclusief de begeleiding van de asielzoekers en de medische zorg. Het COA draagt zorg voor de materiële en immateriële opvang van asielzoekers

Evaluatie en volgende stappen

Binnen twee jaar na invoering van de wet vindt een toets plaats om de effecten van de wet in de praktijk in kaart te brengen. Na vier jaar is er een evaluatie.

2.2 Extra opdracht huisvesting statushouders

Asielzoekers worden statushouders - of vergunninghouders - zodra ze een verblijfsvergunning hebben gekregen. Deze statushouders moeten zo snel mogelijk de opvangcentra verlaten en doorstromen naar reguliere woonruimte. Dit bevordert een snelle integratie in de Nederlandse samenleving. Als een gemeente niet aan de halfjaarlijkse taakstelling voldoet, wordt de achterstand opgeteld bij de nieuwe taakstelling.

Inzet wooncomplex Oldenhove

Het voormalig verzorgingshuis Oldenhove is door de gemeente voor een periode van 10 jaar gehuurd van de eigenaar, stichting Sint Jacob. Conform raadsbesluit is in Oldenhove woonruimte beschikbaar voor maximaal 90 statushouders. In 2023 zijn nog maximaal 63 plekken beschikbaar voor nieuwe statushouders. Dit biedt - naast de woonruimte die in 2023 via corporaties beschikbaar komt - ruimte om te voldoen aan de (hogere) taakstelling voor 2023. Dat laat onverlet dat Oldenhove uitsluitend is bedoeld voor tijdelijke huur: de statushouders zijn in afwachting van definitieve huisvesting in de gemeente Bloemendaal.

⁴ Wet Centraal orgaan opvang asielzoekers.

2.3 Extra opdracht gemeentelijke opvang Oekraïners

Ontheemde Oekraïners worden opgevangen bij particulieren en met inzet van gemeentelijke opvangplekken.

Wat betekent dit voor Bloemendaal?

Uitgaand van de verdeelsleutel is de actuele opdracht om de huidige verplichte gemeentelijke opvang voor ontheemde Oekraïners op te schalen van 128 naar **154 opvangplekken** (lees: bedden).

Hoe is de gemeentelijke opvang in Bloemendaal geregeld?

Vanaf het begin voldoet de gemeente Bloemendaal aan het aantal gevraagde opvangplaatsen voor vluchtelingen uit de Oekraïne. Dat is ook nu het geval: op de door ons gehuurde locatie op Park Vogelenzang (locatie Eikendonck) zijn de 154 door de staatssecretaris gevraagde opvangplekken (bedden) aanwezig.

Het probleem dat voorligt is dat de huurovereenkomst voor de locatie op Park Vogelenzang eindigt op **1 juli 2023**. Op dit moment is niet duidelijk of de huurovereenkomst kan worden verlengd. Als dat mogelijk is kunnen we voldoen aan de voorliggende opdracht.

Als de huurovereenkomst niet verlengd kan worden, is tijdig een andere locatie vereist. Het is van belang de komende periode niet alleen te kijken of verlengd kan worden, maar ook naar de alternatieven vanaf juli. We betrekken dit in het proces dat we de komende periode in het onderzoek naar locaties en accommodaties voor asielzoekers doorlopen.

Financiën opvang Oekraïners

Het uitgangspunt blijft: gemeenten krijgen een reële compensatie voor de kosten die worden gemaakt voor het realiseren van de gemeentelijke opvang van ontheemde Oekraïners. Voor de periode 1 maart - 15 oktober 2022 bedroeg die compensatie een normbedrag van € 100 per opvangplek (beschikbaar bed) per dag in de vorm van een specifieke uitkering. Dit normbedrag is per 15 oktober door het rijk bijgesteld tot € 83. Ook op de gevraagde uitbreiding van het aantal plekken is de bekostigingsregeling van toepassing. Aanvullend is de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen de werkelijke meerkosten te declareren. En om zogenoemde transitiekosten (gericht op het geschikt maken van gebouwen voor de opvang) vergoed te krijgen.

Is een Oekraïense vluchteling ook een asielzoeker?

Deze vraag wordt regelmatig gesteld. Het antwoord is: nee. Of beter: nog niet. Oekraïners die naar Nederland vluchten mogen hier 90 dagen blijven zonder visum of verblijfsvergunning. Als die 90 dagen verlopen zijn, kunnen ze een beroep doen op een speciale ingevoerde regeling: de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Vluchtelingen uit Oekraïne mogen daardoor met onmiddellijke ingang werken of opleidingen volgen en hebben recht op onderkomen, sociale bijstand, financiële ondersteuning en medische zorg.

PARAGRAAF 3 HOE GEVEN WE LOKAAL INVULLING AAN DE OPDRACHT?

De nieuwe wettelijke taak voor het bieden van opvanglocaties voor asielzoekers, de stijging van het aantal statushouders dat we moeten huisvesten en de verplichte toename van het aantal opvangplekken voor Oekraïners - en de mogelijke herhuisvesting van deze groep - vormen een complexe opgave. Dit vraagt om een integrale aanpak. Voor alle genoemde doelgroepen is behoefte aan bestaande accommodaties of locaties waar opvang of huisvesting kan worden gerealiseerd. Voor alle onderdelen moeten op zeer korte termijn keuzes gemaakt worden en tot besluitvorming worden gekomen. Het proces vereist snelheid en zorgvuldigheid.

Concreet richt ons proces zich op de volgende onderwerpen.

A. Onderzoek naar beschikbare en geschikte accommodaties en locaties

Een onderzoek naar de accommodaties en locaties binnen de grenzen van Bloemendaal waar het mogelijk zou kunnen zijn om opvangplaatsen voor asielzoekers te realiseren wordt per direct uitgevoerd.

Bij onze inventarisatie betrekken we, gezien de samenhang, meteen de mogelijke opties voor gemeentelijke opvang van ontheemde Oekraïners en voor huisvesting van statushouders.

De accommodaties en locaties onderzoeken we aan de hand van leidende vragen (niet limitatief):

- Is realisatie van opvang voor asielzoekers op korte termijn (in 2023) mogelijk?
- Is er ruimte voor minimaal 75 opvangplekken voor asielzoekers?
Toelichting: alle accommodaties en locaties zijn voor het COA op dit moment interessant. Zowel ruimten voor opvang van minimaal 150 asielzoekers, als ruimten die kleinschaliger zijn. Daarbij geldt wel dat een doelmatige exploitatie door het CAO mogelijk moet zijn.
- Is de ruimte geschikt voor de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv'ers)?
Toelichting: er is sprake van een toename van amv'ers. Voor deze specifieke groep is behoefte aan kleinschalige ruimten.
- Is de accommodatie of locatie beschikbaar voor duurzame opvang, dat wil zeggen voor een periode van minimaal 5 jaar?
- Als de accommodatie voor minder dan 5 jaar beschikbaar is: is de accommodatie een optie voor de gemeentelijke opvang van Oekraïners? Dit is met name van belang voor de situatie waarin de huidige huurovereenkomst voor opvang in Park Vogelenzang na 1 juli 2023 niet kan worden verlengd.
- Als een accommodatie/locatie voor opvang beschikbaar is: per wanneer?
- Is de accommodatie of locatie geschikt voor (tijdelijke) huisvesting van statushouders? En zo ja, voor welke periode?
- Als een accommodatie/locatie voor huisvesting van statushouders beschikbaar is: per wanneer?
- Past de opvang of de huisvesting binnen de ruimte van het bestemmingsplan?
- Zijn er (zware) milieubelemmeringen?
- Is sprake van gemeentelijk of particulier eigendom?
- Hoe kan de opvang en/of huisvesting worden gerealiseerd (huur, koop, inzet flexwoningen of tijdelijke units)?

Bij de inventarisatie maken we gebruik van kadastrale informatie, bekijken we de inhoud van bestemmingsplannen en plattegronden met maatvoering. Daarnaast bezoeken we waar nodig fysiek de accommodatie of locatie. Als de accommodatie/locatie geen gemeentelijk eigendom is, stemmen we af met de eigenaar.

De inventarisatie is al gestart. Per accommodatie/locatie geven we aan of deze geschikt is voor verder onderzoek en voor welke doelgroep(en).

B. Prioriteitsstelling doelgroepen

De vraag ligt ook voor of de inzet van de gemeenten is gericht op het realiseren van accommodaties en/of locaties voor de opvang van asielzoekers. Of, daarbinnen, op de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Of op een grotere inzet van de huisvesting van statushouders. Op lokaal niveau is het maken van een keuze daarin van belang. De onder sub A genoemde inventarisatie kan hiervoor mede een basis zijn. Deze keuze is een collegebevoegdheid. Gelet op het belang hiervan betrekken wij echter de raad en vragen een zienswijze.

C. Financiële aspecten in kaart brengen

We brengen zo snel mogelijk de financiële gevolgen van de opvang van asielzoekers en/of de aanvullende huisvesting van statushouders in kaart. Anticiperend daarop kan al het volgende worden opgemerkt. Als opvangplaatsen voor asielzoekers worden gerealiseerd, vallen de betreffende accommodaties onder verantwoordelijkheid van het COA. Naast onderdak bestaat de opvang uit begeleiding, onderwijs, noodzakelijke middelen voor levensonderhoud en toegang tot medische zorg. Dit is wettelijk vastgelegd. De asielzoekers krijgen eet- en leefgeld. In een opvangcentrum worden veel activiteiten aangeboden waarmee asielzoekers zich kunnen voorbereiden op hun toekomst. Dit alles valt inhoudelijk en financieel onder verantwoordelijkheid van het COA. Ook de investering die nodig is om de locatie aan te passen aan de wettelijke eisen die gelden bij het inrichten van een opvanglocatie speelt een belangrijke rol. Uitgangspunt van het rijk is dat gemeenten er financieel door het beschikbaar stellen van opvangplekken voor asielzoekers niet op achteruit mogen gaan.

Bij de huisvesting van statushouders daarentegen is de gemeente inhoudelijk en financieel verantwoordelijk. Dit heeft financieel gezien onder andere gevolgen voor het realiseren van de huisvesting, het aanbieden van inburgeringstrajecten en het verstrekken van uitkeringen.

Zoals eerder aangegeven (pagina 9) is voor de opvang van Oekraïners sprake van reële compensatie voor gemeenten⁵ Ook in dat geval geldt dat gemeenten er door het beschikbaar stellen van opvangplekken financieel niet op achteruit mogen gaan.

D. Communicatie

We maken op korte termijn (februari) een communicatieplan. We nemen daarin op wat we wanneer, met wie én op welke wijze(n) communiceren. We brengen daarvoor eerst alle doelgroepen en stakeholders in kaart. In eerste instantie gaat dit met name over het proces, maar waar mogelijk communiceren we over de inhoud. We gebruiken verschillende communicatiemiddelen en kanalen om onze doelgroepen zo goed mogelijk te bereiken. We zijn ons er daarbij van bewust dat de opvang van asielzoekers een gevoelig onderwerp kan zijn.

⁵ In de Tijdelijke wet opvang ontheemden uit Oekraïne (zie voetnoot 5) wordt de financiering voor de GOO wettelijk verankerd.

Omdat we bij de invulling van de opdracht voor het realiseren van voldoende opvangplekken voor asielzoekers regionaal samenwerken, zorgen we ook bij ons communicatieproces voor regionale afstemming.

E. Participatie

We hechten groot belang aan de participatie van betrokkenen en betrekken hen bij het proces. Hoe we dat in het verdere verloop van traject gaan doen, werken we uit. Dit doen we conform het op 28 januari 2021 door de raad vastgestelde participatiebeleid. We stellen hiervoor op korte termijn een participatieplan op en leggen dit ter besluitvorming voor in februari 2023.

In dit plan staan de kaders van de participatie (de ruimte voor participatie), de manier waarop de participatie vorm krijgt, met wie en het doel ervan. Ook geven we aan wat er gebeurt met het resultaat van de participatie. We geven expliciet aan op welke onderwerpen de participatie is gericht (bijvoorbeeld de inpasbaarheid in de omgeving) en waarop niet. Dit laatste is van belang, omdat er sprake is van een wettelijke opdracht.

Gelet op de regionale samenwerking bij het invullen van de wettelijke taak om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren, zorgen we ook bij ons participatieproces voor regionale afstemming.

4 PLANNING: SCHEMATISCH

In de voorgaande paragrafen is bij de diverse onderwerpen aangegeven welke data van belang zijn, voor zover al bekend. Onderstaand treft u dit schematisch aan.

Onderwerp	Wat gaan we doen?	Planning
Voorgenomen gezamenlijke bijeenkomst gemeenteraden Kennemerland	De griffies is verzocht een gezamenlijke bijeenkomst te organiseren voor de gemeenteraden van de Veiligheidsregio Kennemerland. Dit ter informatie over het proces.	Februari 2023
Inventarisatie mogelijke accommodaties en locaties voor opvang asielzoekers	De gemeenten inventariseren de mogelijke accommodaties en locaties voor opvang van asielzoekers. Vanuit de gemeente Bloemendaal is dit per direct opgepakt.	Januari - februari 2023
Regionaal Transitieplan	Resultaat van de gemeentelijke inventarisaties is een voorstel voor spreiding van de opvanglocaties in onze regio dat ter besluitvorming aan de gemeenteraden wordt voorgelegd	College: maart 2023 Raad: april 2023
	Aanbieden aan de provincie Noord-Holland	Uiterlijk 1 april 2023
Inventarisatie mogelijke accommodaties en locaties voor opvang ontheemde Oekraïners	Vanuit de gemeente Bloemendaal benutten we de hierboven genoemde inventarisatie ook voor inzicht in de mogelijke opties voor de gemeentelijke opvang van ontheemden.	Bestuurlijke besluitvorming: vóór 1 mei 2023
Inventarisatie mogelijke huisvesting voor statushouders	Vanuit de gemeente Bloemendaal benutten we de hierboven genoemde inventarisatie ook voor inzicht in de mogelijke opties voor de huisvesting van statushouders.	Bestuurlijke besluitvorming: nader te bepalen.
Communicatieplan	Communicatieplan waarin opgenomen: wat, met wie, wanneer en op welke wijze(n) we communiceren; met onderscheid in de fasen van het proces.	Februari 2023
Participatieplan	Participatieplan met kaders, rollen en participatievormen; met onderscheid in de fasen van het proces.	Februari 2023
Uitvoering	Als de opvangopdracht per gemeente concreet is: daadwerkelijke realisatie. Hiervoor wordt een separate planning opgesteld.	2023

BIJLAGE: WEERGAVE VAN HET PROCES VAN OPVANG VAN ASIELZOEKERS

Opvang van asielzoekers in Nederland

